

29 יוני 2017
989960

לכבוד
משה נקש
מנהל אגף היתרים
רשות האוכלוסין וההגירה

שלום רב,

הנדון: היתרים לכניסת מומחה זר

סימוכין: מכתבך מיום 1 בפברואר 2017 שמספרו 00650

אנו מודים לך על ההבהרות החשובות במכתבך שבסימוכין ומבקשים להרחיב ולהבהיר את עמדתנו לעניין נוהל מס' 5.3.0040 שעניינו "טיפול מזורז בבקשות להעסקת מומחה זר, שהוא אזרח לגביה חל פטור מאשרת ביקור, המוזמן לישראל לתקופה של עד 45 ימים בשנה".

נציין כי לאחרונה חל שינוי בפרשנות של תחולת חוק עובדים זרים, תשנ"א – 1991 ("חוק עובדים זרים") על כניסת מומחים זרים וזאת מאחר והסתמכות העסקים על התנהגות והתנהלות הגופים הרגולטוריים הרלוונטיים העידה כי חקיקה זו אינה חלה עליהם. למרות זאת הובא לידיעתנו כי רשות האוכלוסין וההגירה אוכפת לאחרונה את דרישות חוק עובדים זרים גם על מומחים זרים שמגיעים לארץ לתקופות קצרות ביותר ואף של ימים בודדים ואף קבעה את הוראות הנוהל כאמור.

כפי שיפורט בהרחבה בנייר העמדה המצורף, אין להחיל את הנוהל על אותם מקרים בהם המומחה הזר מגיע לישראל מטעם ספק או יצרן מחו"ל, לתקופה קצרה וקצובה, לצורך מתן שירותים ספציפיים לחברה בישראל, ובין היתר שירותים טכניים, שירותי הטמעת מערכות, העברת הרצאות והדרכות ועוד.

נציין כי בתשובתך לפנייתנו שבסמך ציינת כי "תושב חוץ שאינו עובד בישראל אינו זקוק לרישיון עבודה, ומזמינו אינו חייב בהיתר העסקה", כמו כן ציינת כי "תושב חוץ המגיע לישראל, לתקופה קצרה, מבלי שמשולם לו שכר בישראל (מלבד החזר הוצאות כמקובל) ושלא למטרות רווח של מארגני הכנס, רשאי לשהות בישראל באשרת תייר (ב/2) ואין צורך בהיתר העסקה".

העיקרון הפשוט שעולה ממכתבך לעניין מרצה שהוא תושב זר צריך לחול גם לגבי כל מומחה זר אחר שהוא טכנאי או יועץ או מדריך וכו' שמגיע לישראל מטעם ספק בחו"ל לצורך מתן שירותים שונים במסגרת הסכם התקשרות שבין הספק לבין החברה בישראל.

מומחים זרים אלה אינם מועסקים ע"י החברה בישראל ולפיכך אינם עומדים בהגדרה של "עובד זר" הקבועה בחוק עובדים זרים, ואין להחיל עליהם את הוראות החוק כל שכן את הוראות הנוהל.

מצ"ב נייר עמדה לצורך פירוט והבהרת הנושא.

ברכה,

עידית צ'רנוביץ

מנכ"לית
פארמה ישראל

חנה לאידרשניידר
מנהלת תחום כימיה ופרמצבטיקה
לשכת המסחר

29 יוני 2017

הנדון: היתרים לכניסת מומחה זר

בראשית הדברים נציין כי לשכת המסחר מייצגת יבואני תרופות, יבואני ציוד רפואי, יבואני כימיקלים, יבואני מזון ועודענפים רבים במשק עליהם עלול נוהל זה להשפיע. פארמה ישראל, מייצגת את חברות התרופות הרב לאומיות העוסקות במחקר ופיתוח בישראל.

נפרט להלן את עמדתם של יבואנים בלשכת המסחר וכן של פארמה ישראל בנושא דרישות רשות האוכלוסין וההגירה לקבלת היתר לכניסת מומחה זר כפי שמפורט בנוהל מס' 5.3.0040 שעניינו "טיפול מזורז בבקשות להעסקת מומחה זר, שהוא אזרח לגביה חל פטור מאשרת ביקור, המוזמן לישראל לתקופה של עד 45 ימים בשנה".

תחלת חוק עובדים זרים תשנ"א 1981 (להלן "החוק").

מעיון בנוהל מס' 5.3.0040 שעניינו "טיפול מזורז בבקשות להעסקת מומחה זר, שהוא אזרח לגביה חל פטור מאשרת ביקור, המוזמן לישראל לתקופה של עד 45 ימים בשנה" (להלן "הנוהל") עולה כי מטרת נוהל זה הוא להסדיר את הליך קבלת היתר להעסקת מומחה זר.

אכן, אין מחלוקת כי במקום שמדובר בהעסקת עובד זר כהגדרתו בחוק, המעסיק נדרש לפעול לקבלת היתר להעסקת העובד הזר בהתאם להוראות הדין.

עם זאת, למיטב הבנתנו, הנוהל אינו חל על אותם מקרים בהם המומחה הזר (להלן "המומחה") מגיע לישראל לתקופה קצרה וקצובה, לצורך מתן שירותים ספציפיים לחברה בישראל (להלן "החברה" ו/או "היבואן"). באותם המקרים, המומחה מעניק שירותים מטעם הספק או היצרן בחו"ל (להלן "הספק" ו/או "היצרן") אשר התחייב בהסכם התקשרות בינו לבין החברה להעניק לחברה שירותים ספציפיים. כך לדוגמה, במקרה שבמסגרת הסכם לרכישת ציוד בין החברה לבין הספק, הוסכם כי הספק יעניק לחברה שירותים שונים לרבות שירותים טכניים לצורך הטמעת המערכת, תיקון של תקלות ועוד וכן העברת הדרכות והרצאות בנושאים שונים.

נבהיר, במקרים כאמור, המומחה אינו עונה על הגדרה של עובד זר כהגדרתו בחוק וברור שהוראות החוק אינן חלות על מקרים אלה.

כך ובין היתר, המומחה אינו מועסק על ידי החברה ובמרבית המקרים המומחה מועסק על ידי הספק, החברה משלמת לספק בגין השירותים ולא משלמת למומחה שכר עבודה, לא מתקיימים בין הצדדים יחסים ממושכים, המומחה לא נתון למרותה של החברה, החברה לא קובעת למומחה את מסגרת עבודתו.

בנוסף, אספקת השירות המתבצע על ידי המומחה היא לאו דווקא אישית של מומחה כזה או אחר, אלא מדובר במומחה אקראי שהספק מקצה לחברה לצורך מתן השירותים. כך, ברור שבמקרים אלה לא מתקיימים יחסי עובד-מעסיק בין החברה לבין המומחה וממילא לא מתקיימים המבחנים שנקבעו בפסיקת בתי הדין לעבודה להתקיימותם של יחסי עובד-מעסיק.

ככל שהרשות סבורה שהחוק חל על מומחים שמגיעים לישראל לתקופה קצרה ולצרכים שתוארו לעיל ובמכתבנו הקודם, הרי שגם הנוהל המקוצר אינו נותן מענה הולם לבעיות והקשיים הטמונים ביישום של הנוהל המקוצר אשר שעלולים לגרום לסיכול של עסקאות רבות, הקטנת ההזדמנויות לעסקים עם מדינות אחרות, הכבדה כלכלית קשה על עסקים בישראל ואף למבוכה קשה ביחסים בין ישראל למדינות העולם כפי שיובהר להלן:

משך זמן הטיפול בפניה

אנו מעריכים את הנכונות לנסות ולקצר את זמני הטיפול כשמדובר בבקשות חריגות. עם זאת לצערנו אין בכך להוות פתרון לבעיה עמה מתמודדים היבואנים.

לצורך ההמחשה, אצל יבואני ציוד ומיכשור רפואי הצורך וההכרח בהבאת מומחה/טכנאי לתיקון מכונה הוא מיידי, דחוף ביותר ואינו סובל שום דיחוי. לכן גם טיפול של רשות האוכלוסין בבקשה, שהוא קצר משישה ימים לא יסייע בעניין.

להזכיר, מדובר בין היתר בתקלות או קלקול של ציוד או מכשירים שהם מצילי חיים או שנועדו לטפל במחלות קשות ולאבחן מחלות כגון: מכונות הנשמה, מכונות לב ריאה, מכשירים לטיפול בהקרנות בחולי סרטן, אינקובטורים, מכשירי דיאליזה, מכשירי MRI, ציוד חדר ניתוח, מכשירי CT, רנטגן אולטרסאונד ועוד ועוד.

מדובר בציוד רפואי המופעל במשך כל שעות היממה (24/7), אשר חלקו עולה לכדי ציוד מציל חיים בכל רגע ורגע נתון ואין שום אפשרות להמתין לקבלת אישורים מתאימים במקרה של תקלה. כל עיכוב בתיקון הציוד והחזרתו לשימוש פעיל ושוטף עלול לגרום לפגיעה ממשית בבריאות הציבור ואף לסיכון חיי אדם.

מעבר לעניין הברור מאליו של הצורך להעמיד לרשות הציבור ציוד רפואי באופן שוטף, יובהר שוב כי היבואנים התקשרו בהסכמים עם מוסדות הבריאות בישראל על פיהם מחויבים היבואנים, להיענות לקריאת שירות גם בפרקי זמן של שעות ספורות ולא בכדי. מדובר בעניין מתבקש והכרחי לאור מהות וחשיבות המכשירים לחיי אדם ולבריאות הציבור. לא רק כי עיכוב כלשהו מעבר למה שדורש המוסד הרפואי יגרום לפגיעה בהכרח בציבור המטופלים אלא שעיכוב כאמור יגרום ליבואן הישראלי להפר את הוראות ההסכם בינו לבין מוסדות הבריאות.

בעיה נוספת במערכת הבריאות בישראל היא התורים הממושכים. אזרחי ישראל מחכים חודשים ארוכים לבדיקות ולטיפולים שונים. לכן לא יעלה על הדעת להעמיס על התורים הארוכים ממילא עיכוב נוסף בשל נטל בירוקרטי של המתנה לקבלת היתר.

עלות האגרות והכבדה בירוקרטית

בדיקה שלנו העלתה שעלות האגרה שמשולמת לצד הגשת הבקשה לקבלת היתר עומדת על 1,200 ₪. זהו סכום עצום שהיבואנים/עסקים אינם יכולים לעמוד בו.

לצורך הדוגמה, אחת מהחברות אשר פנתה אלינו בנושא ציינה שהיא מזמינה כ-2-3 טכנאים/מומחים במקביל, השוהים בארץ 2-5 ימים בכמות של כ-20 מומחים בחודש. חישוב פשוט מעמיד את הסכום המשולם רק בגין אגרות על סכום אסטרונומי של כ-24,000 שקל בחודש.

נציין לעניין זה כי התשלום של האגרה כאמור, מתווסף לתמורה שמשלמת זה מכבר החברה לספק בגין קבלת השירותים הניתנים לחברה באמצעות המומחה.

נוסיף ונציין כי לעניין העלויות הכרוכות כאמור יש לקחת בחשבון גם את העלויות הנלוות הכרוכות בהגשת הבקשה להיתר, לרבות הזמן שהמומחה נדרש להשקיע בהגשת הבקשה לרשות האוכלוסין, המתנה בתורים והחתמת מסמכים. מדובר בהוצאות כספיות שלא כל עסק יכול לעמוד בהן לא כל שכן עסק קטן או עסק בינוני.

דרישות הנוהל מהמומחה הזר

למיטב הבנתנו, לאחר שכבר הגיע המומחה הזר לישראל הוא נדרש בתוך יומיים ממועד הגעתו של המומחה לישראל להתייצב בלשכת מנהל האוכלוסין וההגירה באזור כתובת המזמין לצורך הגשת בקשה לרישיון.

היעלה על הדעת שמומחה שמגיע לישראל לתקופה קצרה בת ימים ספורים בלבד, לצורך מתן שירותים מוגדרים וספציפיים יצטרך להקדיש מחצית או יותר משהייתו בעמידה בתור ובהחתמת טפסים בלשכת הרשות?

ואם יעשה זאת בא כוחו או מי מטעמו, הרי שהחברה או מי מטעמה, היא זו אשר תיאלץ לבלות ימים רבים בלשכת הרשות. זהו נטל בירוקרטי קשה ומיותר שעלותו לעסקים הינה עצומה, לא מידתית ואף לא הגיונית.

בנוסף, נציין כי לא ניתן אפילו לתאר המבוכה כלפי מדינות אחרות כאשר נצטרך להסביר לאורחים שהגעתם ארצה (להרצאות, הדרכות וכו') כרוכה בקבלת היתר העסקה ורישיון עבודה, שמלווה בהגשת מסמכים, חתימה על תצהירים וביקור במשרדי הרשות בעוד אין הליך זה נדרש במדינתם מעמיתיהם הישראליים.

לסיכום:

למרות כל האמור לעיל אנו מבינים את תכלית התקנתם של הנהלים ואת הסיבה לדרישת היתר גם למומחה זר שמגיע לישראל למספר שעות עד מספר ימים, בשל הצורך של המדינה לדעת אודות מומחה זר ששוהה בתחומה, ולכן אנו מציעים פתרון שעשוי לענות על הצרכים של כל הצדדים ללא פגיעה בתכלית החוק מחד גיסא ולא בצורך הדחוף של העסקים מאידך.

אנו מציעים, שהעסקים ימסרו תצהיר בו פירוט המקרה ופרטי המומחה כפי שימסרו ע"י היצרן או נותן השירות בחו"ל. התצהיר יחסוך מהעסק את זמן ההמתנה לקבלת אישור אקטיבי מאת רשות האוכלוסין, אישור שקבלתו מותנית בהמתנה של מספר ימים. המתנה כנ"ל כאמור, אינה עולה בקנה אחד עם הצורך המידי של העסק בהבאת המומחה הזר.

כמו כן, תצהיר כאמור, יחסוך את עלויות האגרה שכפי שהוצג לעיל עלולה להוות הכבדה משמעותית על העסק ועלולה להגיע לעיתים לסכומים של עשרות אלפי שקלים בחודש לעסק בודד.

הנוהל במתכונתו כיום, מהווה גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה ונוכח האמור לעיל העסקים עומדים במצב בלתי אפשרי.

נשמח לעמוד לרשותכם להבהרות נוספות ככל שיידרש וכמובן לנסות ולהגיע לפתרון בשיתוף פעולה לטובת כל הצדדים.

ברכה,

עידית צ'רנוביץ
מנכ"לית
פארמה ישראל

חנה לאידרשניידר
מנהלת תחום כימיה ופרמצבטיקה
לשכת המסחר